

»In vendar je ljubezen resnična stvar – morda edina resnična stvar na tem oropanem svetu.«

(Lawrence Durrell: Avignonski kvintet)

Durrell, Lawrence: Avignonski kvintet. Ljubljana: Beletrina, 2022. Število strani: 1692.

Durrellov preplet petih romanov, Avignonski kvintet, ki spada med najzanimivejše umetnine 20. stoletja, prvič izhaja v slovenskem jeziku. Naslov spominja na Aleksandrijski kvartet, ki je bil deležen velike pozornosti že takoj po izidu. Temelji, na katere je avtor postavil konstrukcijo metafikcije Kvinteta, zasnovane kot menipejske satire in palimpsesta, izhajajo iz Kvarteta, vendar je pahljača še bistveno bolj razprta: sega od razpršenega pripovedovalca in sestavljenih ter medsebojno prepletenih junakov romana, do romanesknega dogajanja po načelih kvantne mehanike. Durrell poglobljeno, pogosto izzivalno, vendar z inteligentnim humorjem ustvarja literaturo s poglobljanjem v razsežnosti mnogih bistvenih tem, ki so vznemirjale tudi 20. stoletje: religija, herezija, umetnost, književnost, zgodovina, gnosticizem, misticizem, filozofija, psihologija in psihiatrija, samomor, ljubezen, seksualnost, z njo tudi incest ...

Avignonski kvintet sestavlja pet knjig, ki so bile v izvirniku objavljene med letoma 1974 in 1985, in sicer *Monsieur ali Vladar teme*, *Livia ali Živ pokopan*, *Constance ali Urjenje v samoti*, *Sebastian ali Prevlada strasti* in *Kvinkus ali Razparačeva zgodba*.

Zgodba se odvija pred in med drugo svetovno vojno, največ v Franciji, Egiptu in Švici, pripovedovalci pa so različni in si celo nasprotujejo ali zagotavljajo, da so samo ustvarili druge like. Gre za eksperimentalno delo, ki navdušuje in preseneča na vsakem koraku.

Šifrer, Gorazd: Vse je ena sama ljubezen. Maribor: Kulturni center, 2022. Število strani: 110.

Slovenski pesnik Gorazd Šifrer je pri mariborskem Kulturnem centru v Zbirki Frontier objavil novo pesniško zbirko, ki nosi naslov *Vse je ena sama ljubezen* (2022).

»V poeziji Gorazda Šifrerja je veliko trpljenja in izražanja bolečine, vendar so ta občutja po minattijevisko raznežena in krhka, njihova razbolelost je tu in tam obvladana. Tudi Minatti je izrekal željo po tišini, tudi on je doživljal čakanje, kakršno se pojavlja v Šifrerjevi pesniški zbirki. Seveda ne gre za to, da bi poeziji Gorazda Šifrerja odrekli izvornost, lirično izpovedovanje bolečine samo kaže na določeno podobnost s slogom znanega pesnika. Zdi se, kot da Šifrerja ves svet, čeprav ga ljubi, tudi boli. Avtor je zavezan spominom, vendar v sedanjosti ohranja upanje in hrepenenje.

Šifrerjeva poezija je slogovno prečiščena in bogata z izbranim besediščem. Rime, ki tu in tam popestrijo verze, so ubrane in lepo zveneče. Tudi izražanje, ki je samo na videz starinsko (vrstni red besed in

postavljanje zaimka na desno stran samostalnika), ponuja nove barve, žlahtnost in prepričljivost povednosti. Gorazd Šifrer nekatera življenjska spoznanja vedno znova ponavlja, zlasti tista, ki so mu razkrila resnico o ljubezni. Svoje bralke in bralce nagovarja in jih spodbuja, da bi tudi sami spoznali veličino in magično moč ljubezni. Kar se je zgodilo njemu, je lahko dano tudi drugim.« (Marija Švajncer)

Budja, Bojan: Ivo med 10 in 13. Ljubljana: Delo, 2017. Število strani: 164.

Ivo Daneu, eminenca slovenske in svetovne košarke, gradnik slovenske košarke, ki ima v svoji zbirki odličij tudi zlato s svetovnega prvenstva leta 1979 v Ljubljani in srebro z olimpijskih iger v Mehiki dve leti prej, je še vedno aktivno vpet v košarkarski krog. Legendi v spomin je prijatelj Bojan Budja ob njegovem 80. rojstnem dnevu napisal monografijo z naslovom Ivo med 10 in 13.

Muir, John: Dolg sprehod do zaliva. Ljubljana: UMco, 2022. Število strani: 222.

»John Muir, Planet Zemlja, Vesolje.« – To so besede, napisane na notranji strani platnice dnevnika, iz katerega je izšla vsebina te knjige. Odslikavajo razpoloženje, ki je preminulega avtorja in raziskovalca prevevalo, ko se je v drugi polovici 19. stoletja podal na svoj tisoč šeststo kilometrov dolgi pohod do Mehiškega zaliva. Nič manj pa ta osvežujoči kozmopolitski naslov, ki bi znal pretresti katerega koli najditelja te knjižice, ne razkriva značaja in širine Muirjevega uma.

Nikoli ni bil in bi tudi ne mogel biti kakšen ozkogledi učenec narave. Že pri rosnih devetindvajsetih letih je bil zaradi svojega gorečega zanimanja za vse vidike sveta narave pravi državljan vesolja. Četudi je bil ta pohod, popisan v knjigi Dolg sprehod do Zaliva, najdaljša Muirjeva botanična ekskurzija njegovih zgodnjih let, pa še zdaleč ni bila edina. Rastlinje je preučeval okoli Veliki jezer v Ontariu, pa tudi v predelih Wisconsin, Indiane in Illinois. Že na teh odpravah se je v tolikšni meri samodiscipliniral, da je prenesel tudi hude stiske, kajti njegovi zvezki razkrivajo, da je pogosto trpel lakoto in spal v gozdovih ali prerijah, neredko brez vsakršnega zavetja, razen oblačil, ki jih je nosil.

»Pogosto,« piše v nekih neobjavljenih biografskih zapiskih, »sem moral zunaj spati brez odej, pa tudi brez večerje ali zajtrka. A navadno sem brez velikih težav uspel najti štruco kruha na kateri od široko razprostranjenih čistini s samotnimi kmetijami. Z enim samim hlebom, ki sem ga dobil v teh odročnih krajih, sem lahko prepotoval številne dolge kilometre skozi divjino, svoboden kot veter v veličastnih gozdovih in barjih, zbiral rastline in se hranil z božjim kruhom obilne, neizčrpne duhovne lepote.« Dolg sprehod do Zaliva je preprosto edinstvena oda naravi in potepanju.

Viri:

<https://www.dobreknjige.si/>

<https://www.bukla.si/>

<https://www.biblos.si/>

<https://ms.sik.si/>

<https://www.dr-siftar-fundacija.org/>

<https://beletrina.si/>

<https://www.locutio.si/index.php?no=114&clanek=3665>

<https://buca.si/zalozba/kulturni-center-maribor/>